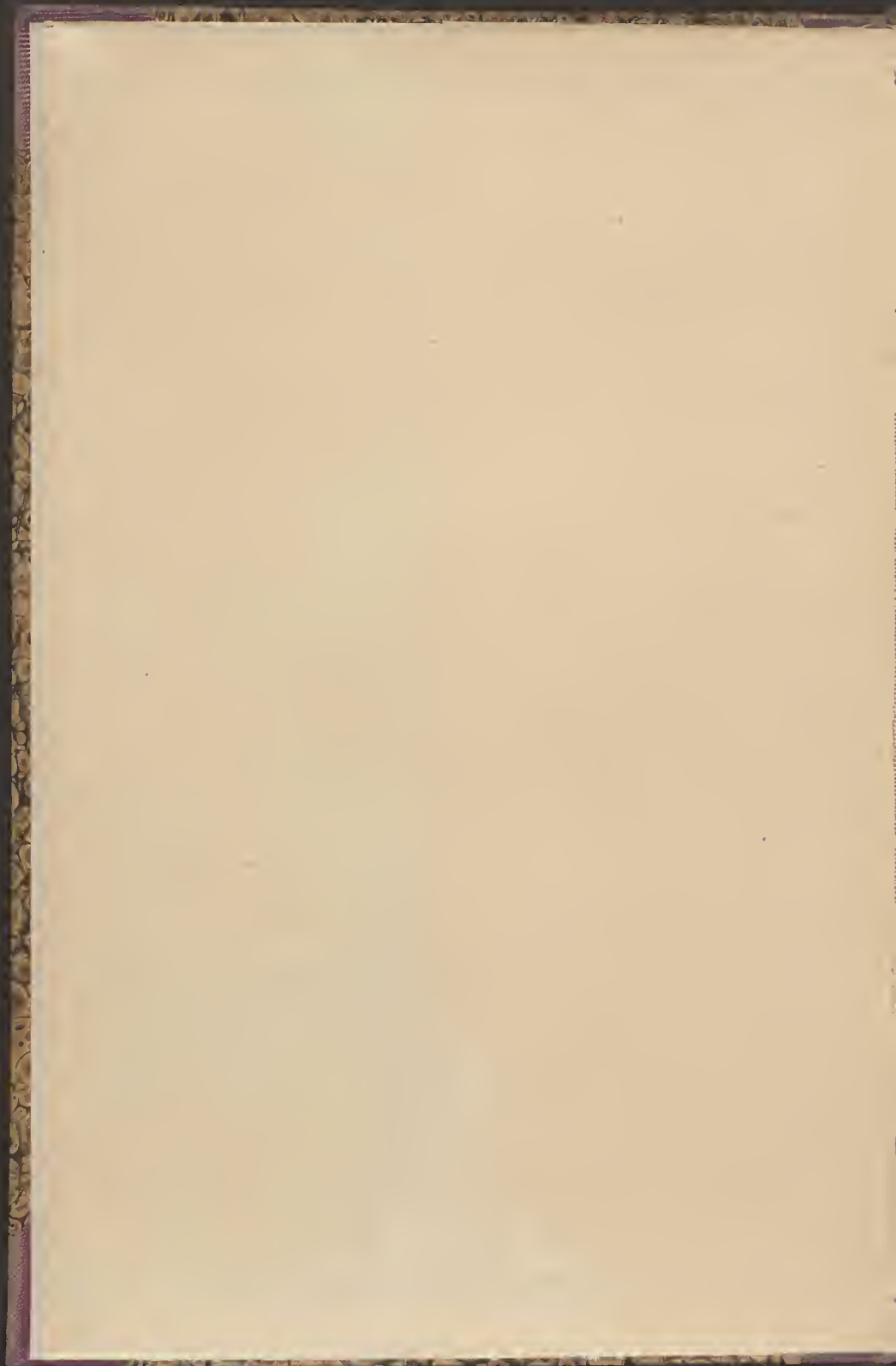
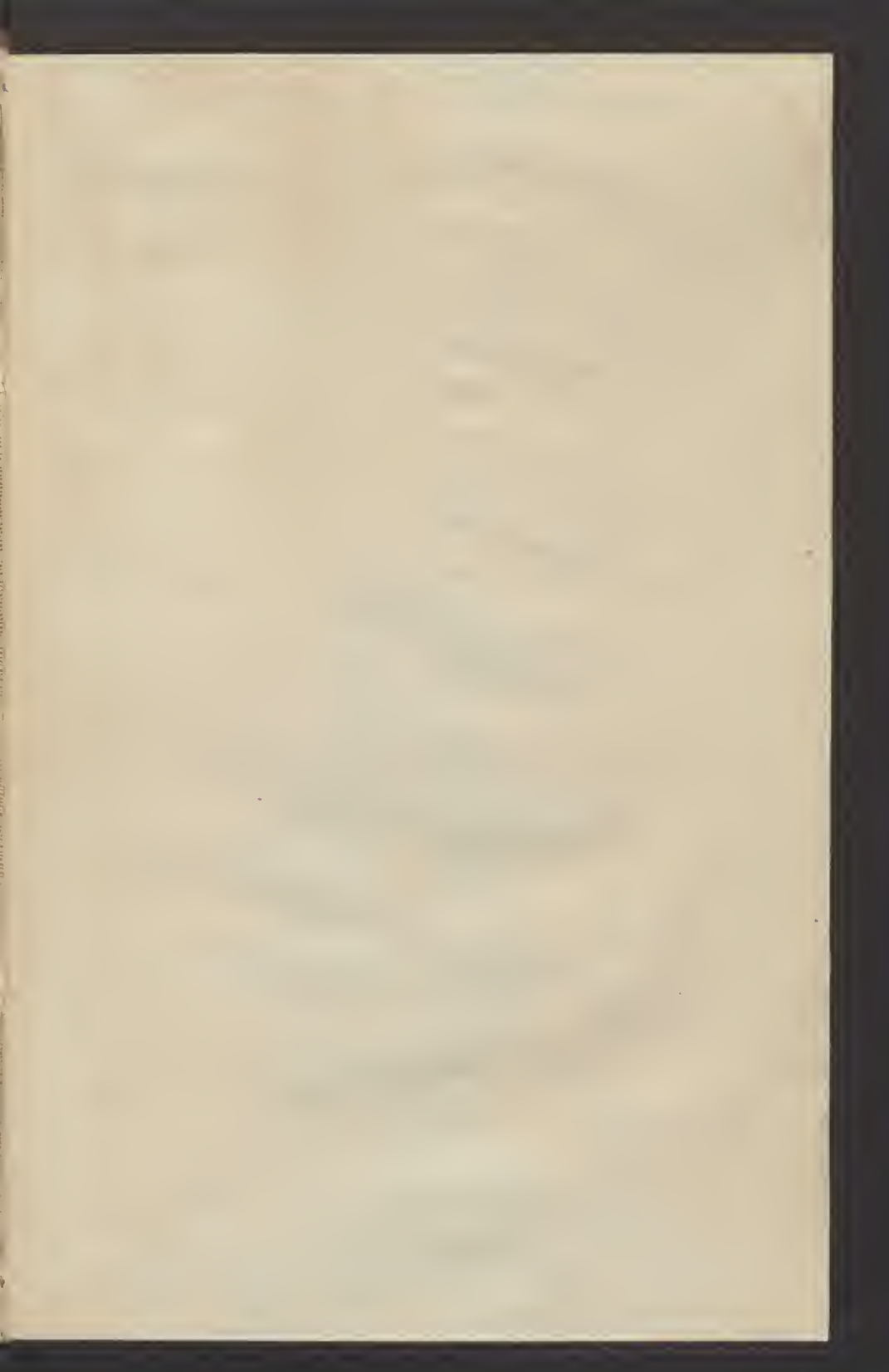

VÖLUSPÁ.

N. M. Petersen.

[1847]

VÖLUSPÁ.

1. **H**ljóðs bið ek allar
helgar kindir,
meiri ok minni
inögu Heimþallar;
vilda ek Valföður
vjel framtelja,
fornspjöll fira
þau ek fremst of nam.

2. Ek man jötna
ár of borna
þá er forðum
mik fædda höfðu;
níu man ek heima,
níu iviði,
mjótvið mæran
fyrir mold neðan.

3. Ár var alda,
þá Ýmir byggði,
vara sandr nje sær,
nje svalar unnir;
jörð fannsk æva,
nje upphimin,

gap var ginnunga,
en gras hvergi.

4. Áðr Burs synir
bjóðum ypptu,
þeir er miðgarð
mæran skópu;
sól skein sunnan
á salar steina,
þá var grund gróin
grœnum lauki.

5. Sól varp sunnan,
sinni mána,
hendi inni hœgri
um himin-jódyr.
Sól þat nje vissi,
hvar hon sali átti,
stjörnur þat nje vissu,
hvar þær staði áttu,
máni þat nje vissi,
hvat hann megin átti.

6. Þá gengu regin öll
á rökstóla,

ginnheilög goð,
ok um þat gættusk;
nótt ok niðjum
nöfn um gáfu,
morgun hjetu
ok miðjan dag,
undorn ok aptan,
ár of at telja.

7. Hittusk Æsir
á Iðavelli,
þeir er hörg ok hof
há-timbruðu;
afla lögðu,
auð smiðuðu,
tangir skópu
ok tól gjörðu.

8. Tefldu í túni,
teitir váru,
var þeim vættugis
vant ur gulli;
unz þrjár kvámu
þursa meyjar
ámáttkar mjök
ur Jötunheimum.

9. Þá gengu regin öll
á rökstóla,
ginnheilög goð,
ok um þat gættusk:
hverr skyldi dverga
drótt um skepja
ur Brímís blóði
ok ur blám leggjum.

10. Þar var Mótsognir
mestr, um orðinu
dverga allra,
en Durinn annarr;
þeir maunlikun
mörg of gjörðu,
dverga ur jörðu,
sem Durinn sagði.

11. Nýi ok Niði,
Norðri ok Suðri,
Austri ok Vestri,
Alþjófr, Dvalinn,
Nár ok Náinn,
Nippingr, Dáinn,
Veggr, Gandálfr,
Vindálfr, Þorinn,

12. Bifr, Bafr,
Bömb, Nóri,
Anar, Onar,
Ai, Mjödvituir,
Þrár ok Þráinn,
Þrór, Vitr, Litr,
Nýr ok Nýráðr;
nú hefik rekka,
Reginn ok Ráðsviðr,
rjett um talda.

13. Fili, Kili,
Fundinn, Náli,
Hepti, Vili,
Hanar ok Svíor,
Billingr, Bruni,
Bildr, Búri,

Frár, Fornbogi,
Frægr ok Lóui,
Aurvangr, Vari,
Eikinskjaldi.

14. Mál er dverga
í Dvalins liði
ljóna kindum
til Lofars telja,
þeir er sóttu
frá salar-steinum
aurvanga sjót
til jórúvalla.

15. Þar var Draupnir
ok Dólgþrasir,
Hár, Haugspori,
Hljevangr, Glói,
Skirfir, Virfir,
Skafiðr, Ái,
Álfr ok Yngvi,
Eitr ok Óinn,

16. Fjalar ok Frosti,
Finnr ok Ginnar,
Hjeri, Högstari,
Hljóðólfr, Móinn.
Þat mun uppi,
meðan öld lifir,
langniðja tal
Lofars hafat.

17. Unz þrír kvámu
ur því liði
öflugir ok ástgir
Æsir at húsi.

Fundu á landi
litt megandi
Ask ok Emblu
örlöglausa.

18. Önd þau nje áttu,
óð þau nje höfdu,
lá nje læti
nje litu góða;
önd gaf Óðinn,
óð gaf Hœnir,
lá gaf Lœðr
ok litu góða.

19. Ask veit ek standa,
heitir Yggdrasil,
hárr baðmr ausinn
hvita auri;
þaðan koma döggrvar
þærs í dala falla,
stendr æ yfir grœnn
Urðar brunni.

20. Þaðan koma meyjar
margs vitandi
þrjár ur þeim sæ,
er und þolli stendr.
Urð ljetu eina,
aðra Verðandi,
skáru á skiði,
Skuld ina þriðju;
þær lög lögðu,
þær lif kuru,
alda börnum
örlög at segja.

21. Þat man hon fólkvíg
fyrst í heimi,
er Gullveig
geirum studdu,
ok í höll Hárs
hana brendu;
þrisvar brendu
þrisvar borna,
opt, úsjaldan,
þó hon enn lifir.

22. Heiði hana hjetu
hvars til hnísa kvam,
ok völu velsþá,
vilti hon ganda;
seið hon kunni,
seiði hon leikin,
æ var hon angan
illrar brúðar.

23. Þá gengu regin öll
á rökstóla,
ginnheilög goð,
ok um þat gættusk:
hvárt skyldu Æsir
afráð gjalda,
eðr skyldu goð öll
gildi eiga.

24. Fleygði Óðinn
ok í fólk um skaut,
þat var enn fólkvíg
fyrst í heimi;
brotinn var borðveggr
borgar Ása,

knáttu Vanir víg-spá
völlu sporna.

25. Þá gengu regin öll
á rökstóla,
ginnheilög goð,
ok um þat gættusk:
liverr hefði lopt allt
lævi blandit
eðr ætt jötuns
Óds mey gefna?

26. Þórr einn þar var
þrunginn móði,
hann sjaldan sitr,
er hann slikt of fregn;
á gengusk eiðar,
orð ok særi,
mál öll meginlig,
er á meðal fóru.

27. Veit hon Heimþallar
hljóð um fölgit
und heiðvönum
helgum baðmi;
á sjer hon ausask
aurgum forsi
af veði Valföðurs.
Vituð enn eða hvat?

28. Ein sat hon úti,
þá hinn aldni kvam
Yggjungur Ása,
ok í augu leit:
hvers fregnit mik?
hvi freistit mín?

allt veit ek, Óðinn,
 hvar þú auga falt þitt
 í inum mæra
 Mínis brunni.
 Drekk mjöð Mímir
 morgun hverjan
 af veði Valföðurs.

Vituð enn eða hvað?

29. Valdi henni Herföðr
 hringa ok men,
 fjespjöll spaklig
 ok spá ganda,
 sá hon vitt ok um vitt
 of veröld hverja.

30. Sá hon valkyrjur
 vitt um komnar,
 gjörvar at riða
 til goð-þjóðar.
 Skuld hjelt skildi,
 en Skögun önnur,
 Gunnr, Hildir, Göndul
 ok Geirskögun.
 Nú eru taldar
 nönnur Herjans
 gjörvar at riða
 grund valkyrjur.

31. Ek sá Baldri
 blóðgum tivor
 Óðins barni
 örlög fólgin;
 stóð um vaxinn
 völlu hæri

mjórr ok mjök fagr
 mistilteinn.

32. Varð af þeim meiddi
 er mjer sýndisk
 harnsflaug hættlig,
 Höðr nam skjóta.

33. Baldrs bróðir
 var of borinn snemma,
 sá nam Óðins sonr
 ein-nættir vega;
 Þó hann æva hendr
 nje höfut kembði,
 áðr á bál um bar
 Baldrs andskota.

En Frigg um grjet
 í Fensölum
 vá Valhallar.

Vituð enn eða hvað?

34. Hapt sá hon liggja
 und hvera lundi
 lægjarn-liki,
 Loka úþekkjan;
 þá kná Vala
 víg bönd snúa
 heldr um harðgjör
 höpt ur þörmum.
 Þar sitr Sigyu
 þeigi um sínum
 ver vel glýjuð.
 Vituð enn eða hvað?

35. A fellr austan
 um eitrdala

saurum ok sverðum,
Slíðr heitir sú.

36. Stóð fyr norðan
á Niðafjöllum
salr ur gulli
Sindra ættar;
en annarr stóð
á Okolni,
bjórsalr jötuns,
sá Brímur heitir.

37. Sá sá hon standa
sólu fjarri
Ná-ströndu á,
norðr horfa dyr;
sá er undinn salr
orma hryggjum,
falla eitr-dropar
inn of ljóra.

38. Sá hon þar vaða
þraunga strauma
menn meinsvara
ok morðvarga
ok þá annars glepja
eyra rúnu.
Þar saug Niðhöggr
nái framgengna,
sleit vargr vera.
Vituð enn eða hvat?

39. Austr sat hin aldna
í járnviði,
ok fæddi þar
Fenris kindir;

verðr af þeim öllum
einna nokkur
tungls tjúgari
í trölls hami.

40. Fyllisk fjörvi
feigra manna,
rýðr ragna sjót
rauðum dreyra;
svört verða sólskin
of sumur eptir,
veðr öll válynd.
Vituð enn eða hvat?

41. Sá þar á haugi
ok sló hörpu
gýgjar hirðir,
glaðr Egðir;
gól um hánum
í gaglviði
fagr-rauðr hani,
sá er Fjalarr heitir.

42. Gól um Ásum
Gullin-kambi,
sá vekr hölda
at Herjaföðurs;
en annarr gól
fyrir jörð neðan,
sótrauðr hani
at sölum Heljar.

43. (Þá kná Vala
hapt bönd snúa,
heldr um harðgjör
höpt ur þörmum.)

Geyr Garmr mjök
 fyr Gnipa-helli,
 festr mun slitna,
 en freki renna.
 Fjöld veit hin fróða,
 fram sje ek lengra
 um ragna-rök
 röm sigtífa.

44. Bræðr munu berjask
 ok at bönum verða,
 munu systrungar
 sífjum spilla;
 hart er í heimi,
 hórdómr mikill,
 skeggöld, skálmöld,
 skildir 'ru klofnir,
 vindöld, vargöld,
 áðr veröld steypisk;
 grundir gjalla,
 gífr fljúgandi;
 mun engi maðr
 öðrum þyrma.

45. Leika Mímis synir,
 en mjótviðr kyndisk
 at binu gamla
 gjallar-horni;
 hátt blæss Heimþallr,
 horn er á lopti,
 mælir Óðinn
 við Mímis höfut.

46. Ýmr it aldna trje,
 en jötunn losnar,

skelfr Yggdrasils
 askr standandi.
 Hræðask allir
 á helvegum,
 áðr Surta þann
 sefi of gleypir.

47. Geyr Garmr mjök
 fyr Gnipa-helli,
 festr mun slitna,
 en freki renna.

48. Hrymr ekr austan,
 hefisk lind fyrir,
 snýsk jormungandr
 í jötun-móði;
 ormr knýr unnir,
 en ari hlakkar,
 slitr nái neffölr,
 Naglfar losnar.

49. Kjöll ferr austan,
 koma munu Múspells
 of lög lýðir,
 en Loki stýrir;
 fara fiðl-megir
 með freka allir,
 þeim er bróðir
 Bileists í för.

50. Hvat er með Ásum?
 hvat er með Álfum?
 gnýr allr Jötunheimr,
 Æsir 'ru á þingi;
 stynja dverggar
 fyr stein-dyrum

veggbergs visir.

Vituð enn eða hvað?

51. Surtr ferr sunnau
með sviga lævi,
skínn af sverði
sól valtífa;
grjótbljörg gnata,
en gífr rata,
troða halir helveg,
en himin klofnar.

52. Þá kemr Hlínar
harmr annarr fram,
er Óðinn ferr
við úlf vega;
en bani Belja
bjartr at Surti;
þá mun Friggjar
falla angantýr.

53. Geyr Garmr mjök
fyr Gniphelli,
festr mun slitna,
en freki renna;
gin lopt yfir —

54. Þá kemr hinn mikli
mōgr Sigfōðurs
Viðarr vega
at valdýri;
lætr megi Hveðrungs
mund um standa
hjör til hjarta,
þá er hefnt fōður.

55. Þá kemr inn mœri

mōgr Hlóðynjar,
gengr Óðins son
við úlf vega;
drepr hann af móði
Míðgarðs veor;
munu halir allir
heimstōð ryðja.

56. Geyr Garmr mjök
fyr Gniphelli,
festr mun slitna
en freki renna.
Gengr fet níu
Fjörgynjar burr
neppr frá naðri
níðs úkvíðnum.

57. Sól tekr sortna,
sigr fold í mar,
hverfa af himni
heiðar stjörnur;
geysar eimi
við aldr-nara,
leikr hárr hiti
við himin sjálfan.
Geyr Garmr etc.

58. Sjer hon upp koma
ōðru sinni
jörð ur ægi
iðjagræna;
falla forsar,
flýgr örn yfir,
sá er á fjalli
fiska veiðir.

59. Hittask Æsir
 á Íðavelli,
 ok um mold-þinr
 máttkan dæma;
 ok minnask þar
 á megin-dóma
 ok á fimbul-týs
 fornar rúnar.

60. Þá munu Æsir
 undrsamligar
 gullnar töflur
 í grasi finna,
 þærs í ár daga
 áttar höfðu
 fólkvadr goða
 ok Fjölnis kind.

61. Munu úsánir
 akrar vaxa,
 böls mun alls batna,
 Baldr mun koma;
 búa þeir Höðr
 Hropts sigtoptir,
 ve valtífa.
 Vituð enn eða hvað?

62. Þá kná Hœnir
 hlautvið kjósa,
 ok burir byggja

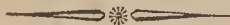
bræðra tveggja
 vindheim viðan.
 Vituð enn eða hvað?

63. Sal sjer hon standa
 sölu fegra,
 gulli þakðan
 á Gimli háam;
 þar skulu dyggvar
 dróttir byggja,
 ok um aldr daga
 yndis njóta.

64. Þá kemr inn ríki
 at regin-dómi
 öflugr ofau,
 sá er öllu ræðr;
 semr hann dóma
 ok sakar leggr,
 vesköp setr,
 þau er vera skulu.

65. Kemr inn diinni
 dreki fljúgandi,
 naðr fránn neðan
 frá Niðafjöllum;
 berr sjer í fjöðrum
 flýgr völl yfir
 Niðhöggr nái,
 nú mun hann seykvask.

Med hensyn til strofernes ordning bemærkes, at Cod. regius og den Arna-Magnæanske udgave ere lagte til grund. Men dersom man vil læse sangen i den sammenhæng, hvori den findes i Rasks udgave, så læser man stroferne med de tal, de her have, i følgende orden: 1 til 20. 28. 29. 30. 22. 21. 23. 24. 25. 26. 27. 39. 40. 41. 42. 31. 32. 33. 34. 43. 47. 35. 36. 37. 38. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 51. 50. 52. 54 til 65. Vil man derimod have ordenen i 281, så læser man stroferne i denne orden: 1 til 20. 28. 29. 22. 21. 30. 23. 24. 25. 26. 27. 39. 40. 41. 42. 31. 32. 33. 34. 43. 35. 36. 37. 38. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 51. 50. 52. 53. 54 til 65. Derimod er ordenen i membr. 544 denne: 1 til 20. 25. 26. 27. 39. 40. 21. 22. 23. 24. 43 (de fire første linier). 34 (de fire sidste linier). 43 (de fire sidste linier). 41. 42. 37. 38. 47. 44. 45. 46. 50. 47. 48. 49. 51. 52. (hull), 57. 47. 55 til 65.

Trykt som manuskript for Prof. N. M. Petersen,

hos Direktør Jens Hostrup Schultz,

Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

Lbs Ís1

819.1

Vö1

Völuspá

1847

1002608739

